

Zuzeneko zergen beste atal nagusiak, hots, sozietateen gaineko zergak, aurreko urtean ez bezala, oso gehikuntza garrantzitsu bat (%17,5) jaso zuen eta gainontzeko zergen emaitzak gairiditu zituen. Hala ere, zerga horren bidez bildutako diru kopurua oraindik 2009koa baino txikiagoa izan zen. Ekonomia jardueraren hazkundeak eta enpresek kostuetan egin dituzten doikuntzek emaitzen kontua hobetzea ahalbidetu dute.

Aitzitik, zeharkako zergen bilakaerak oso emaitza negatiboak (%-11,7) erakutsi zituen, bereziki BEZaren jaitsierarengatik (%-10,9). Azken gastuak 2010ean izan zuen hobetzeko joera bertan behera geratu izanak eta lehenago aipatu den Rover kasuak kaltetu zuten zerga horren diru bilteta. Horiek horrela, osagai guztiek beheranzko joera erakutsi zuten, nahiz eta kontsumo publikoak eta bizitegi berrien erosketak izan ziren balio negatiboak jaso zituztenak, kontsumo pribatua oraindik tasa positibotan zegoelarik.

Azkenik, BEZarekin gertatu zen bezala, zerga bereziek zergapetzen dituzten kontsumo nagusiak jaitsi ziren 2011. urtean. Izan ere, guztiek, salbuespenik gabe, diru bilteta murriztu zuten 2010. urtearen aldean, baina nabarmendu behar dira diru gehien biltzen dutenen beherakadak. Alde batetik, hidrokarburoek %6,4 gutxiago bildu zuten, erregaien kontsumoa jaitsi zelako, petrolioaren salneurria garestitu bazen ere. Beste aldetik, tabakoaren zergak bildutako dirua %14,8 gutxitu zen, toki publikoetan ez erretzeko erabakiaren ondorioak oraindik nabaritzen.

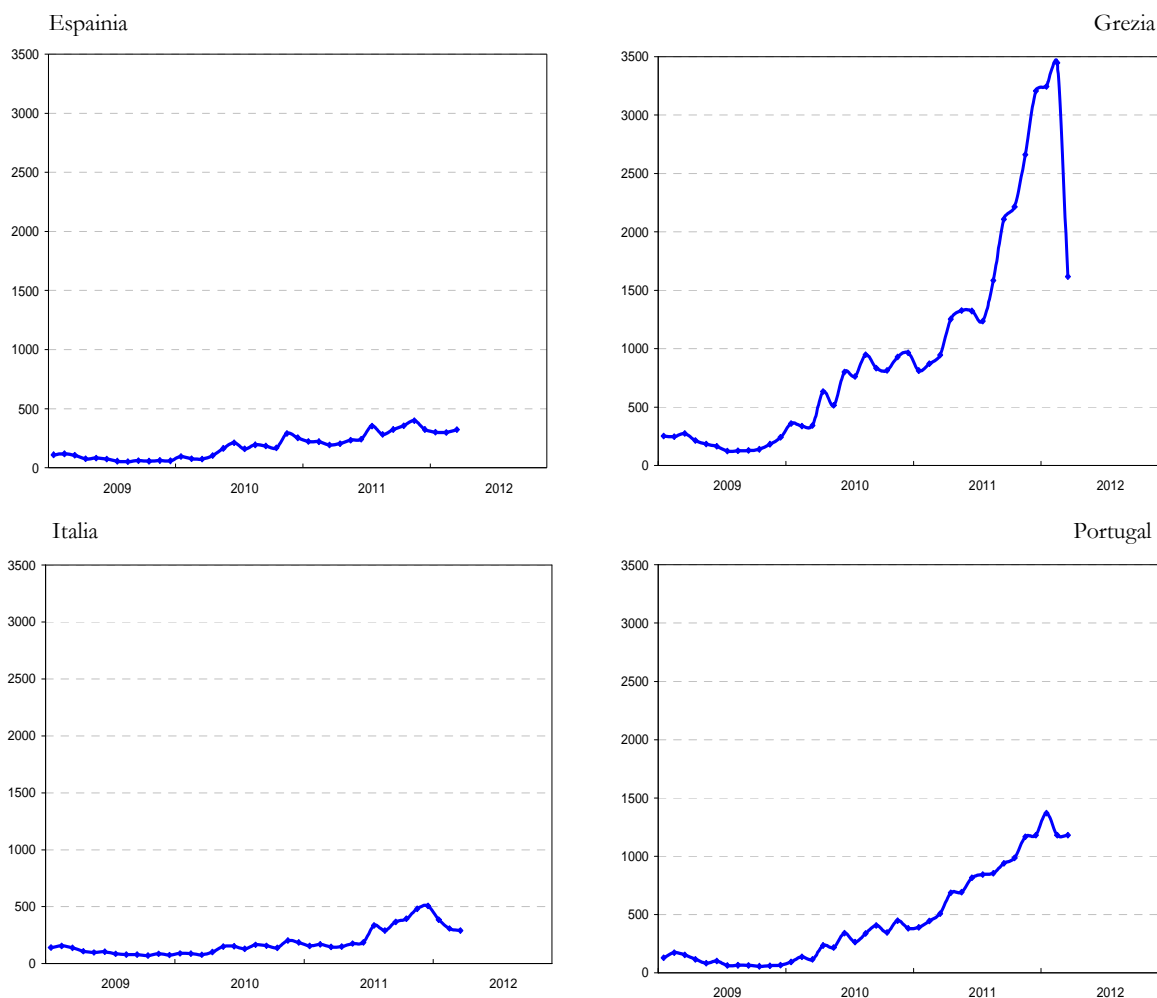
Finantza arloa

2011ko laugarren hiruhilekoan eta 2012ko lehen hilekoetan, Euroguneko zor subiranoko merkatuetan bizi ziren tentsioek gainontzeko merkatuetako giroa baldintzatu eta ezaugarritu zuten berriro. Izan ere, burtsek gorakada eta beherakada garrantzitsuak izan zituzten eta euroaren truke tasak balio galera nabarmena pairatu zuten.

2011ko azken hilekoetan, periferiako herrialdeek beren hartzekodunekin zituzten konpromisoei aurre egiteko ahalmenaz merkatuek agertu zituzten zalantzek, EBZk bankuen eskuetan jarri zuen likidezia handiak eta Europako herrialde batzuek rating-ean nozitu zituzten jaitsierek arrisku sariak berriro gorarazi zituzten. Izan ere, azaroan Greziaren (3178 oinarri puntu), Italiaren (553 puntu) eta Espainiaren (471 puntu) diferentzialak maximoetara eramane zituzten. Gorakada hori periferiako herrialdeak ez direnetara ere zabaldu zen eta Frantzia kaltetu zuen, beraren diferentziala bizkor areagotu baitzen, 70 oinarri puntutik 190etara. Aurrekoaren ondorioz, Alemaniaren nagusigoa sendotu zen, bertako zor publikoa Europako

kalitate handienekoa baita, eta, lehenengo aldiz historian, egun batzuetan interes tasa negatiboak eskaini zituen. Otsailaren erdialdera arte ezin izan zen goranzko joera hori irauli. Europako taldeak Greziaren bigarren erreskatea onartu izanak nabarmen gutxitu zituen arrisku sarien gaineko tentsioak. Ez bakarrik Greziakoa, 4.212 puntuetatik 1.648etara jaitsi baitzen astebete bateko epe laburrean, gainontzeko herrialdeetakoa ere bai. Hala ere, diferentzialak oso handiak dira oraindik.

Bund alemaniarrekiko gainkostua Ehunekoak

Iturria: Espainiako Bankua.

Herrialde garatu nagusietako banku zentralek ezarri zuten moneta politikak tonu hedakorrari eutsi zion. Ekonomiaren jarduera eta enpleguaren sorrera bultzatzeko asmoz, EBZk (%1), Erreserba Federalak (%0aren eta %0,25aren artean), Ingalaterrako Bankuak (%0,5) eta Japoniako Bankuak (%0aren eta %0,1aren artean) aldaketarik gabe eta balio minimoetan utzi zituzten erreferentziako tasak. Halaber, ezohiko neurriei eutsi zieten. Hain zuzen ere, EBZk mugagabeko likideziako beste enkante bat egin zuen eta 530.000 milioi euro sartu zituen Euroguneko finantza sisteman, kreditua areagotzeko. Ingalaterrako Bankuak, berriz, 50.000 milioi liberatan gehitu zuen aktiboak erosteko egitasmoa, 325.000 milioi liberako kopurura igoaraziz. Azkenik, Japoniako Bankuak, gutxi gorabehera, 100.000 milioi eurotan areagotu zuen moneta sustapeneko egitasmoa.

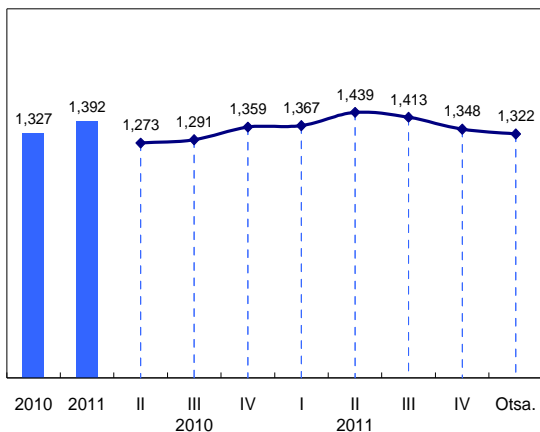
Ekonomia jardueraren bizitasuna moteldu izanak eta inflazio tasen jaitsierak garapen bidean dauden herrialdeetako banku zentral gehienei aukera eman zieten moneta politikak leuntzeko, horren murriztailea ez den tonu bat hartuz. Zehazki, Txinak puntu erdi bat jaitsi zuen kutxa koefizientea bertako ekonomia sustatzeko. Indiak, berriz, interes tasen igoerak gelditu zituen, eta Brasilek, bigarren aldiz aurten, erreferentzia tasa gutxitu zuen, %9,75ean utzi arte.

Ziurgabetasun handiak dibisen merkatuetako gorabeherak areagotu zituen. Euroguneko zor subiranoaren arazoari emandako erantzuna aski ez izateak eta AEBetako ekonomiaren bilakaera onak estatubatuar diruaren alde jokatu zuten honen eta Europako txanponaren arteko balio trukean, lehenengoa aktibo babestuagotzat hartzen zelako. Izan ere, euroaren balioa 1,26 dolarren azpira jaitsi zen urtarrilean, 2011ko maiatzean lortu zuen 1,482 dolarretatik urrun. Euroaren balio galera hori beste dibisa batzuetara ere hedatu zen. Yenaren kasuan, euro baten truke tasa 99,65 yenetara iritsi zen, dibisa horrek hamabi urtean izan duen baliorik gorena baita. Suitzako frankoaren aldean, berriz, %6ko balioa galdu zuen.

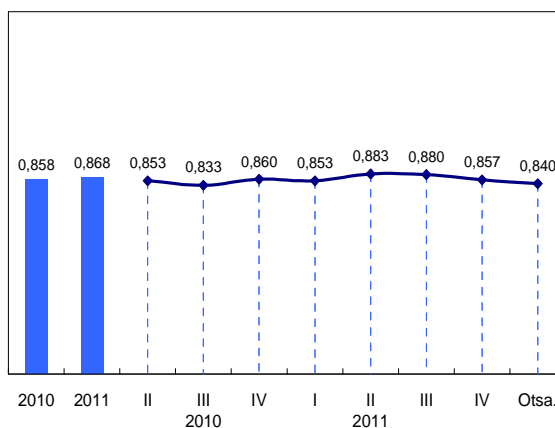
Urte amaieran, ekonomiaren arazoez eta arriskua saihesteko nahia areagotu izanak errenta aldakorreko merkatuak baldintzatu zituzten eta gorabehera handiak eraman zituzten burtsa merkatura, galera handiak izan baitzituen. Hain zuzen ere, munduko burtsak galera garrantzitsuak izan zituzten 2011. urtean, salbuespena AEBetakoak izan zirelarik, ez irabazirik ez galerarik ez baitzuen izan. Esate baterako, EuroStoxx50 indizea %-17,2 jaitsi zen, Nikkei indizea %-17,3 eta Ibex-35 %-13,1. Hala eta guztiz ere, 2012ko lehen hilekoetan, joera hori irauli zen. Burtsak sendo egin zuten gora, Asiatik eta AEBetatik iritsi ziren datu makroekonomiko onak eta banku zentralek emandako likideziak bultzatuta. Hori dela eta, otsailaren amaieran %6,5aren eta %14,1aren arteko irabaziak lortuak zituzten. Salbuespen bakarra Espainiako burtsa izan zen, eta kotizazio saio batzuetan emaitza positiboak lortu bazituen ere, otsailaren amaieran %0,4ko galera zuen.

Europako Banku Zentralak euroarentzat ezarritako truke tasa ofizialak Moneta unitateak euro bakoitzeko

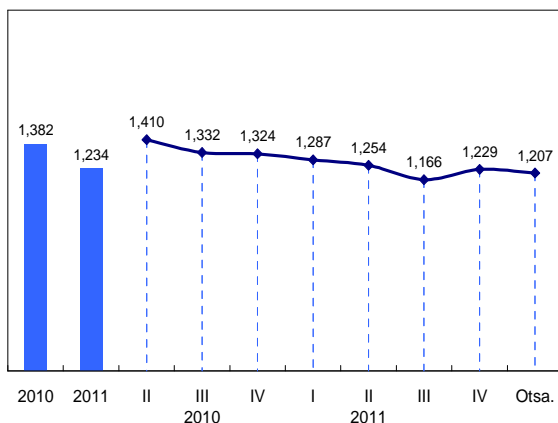
Dolarra

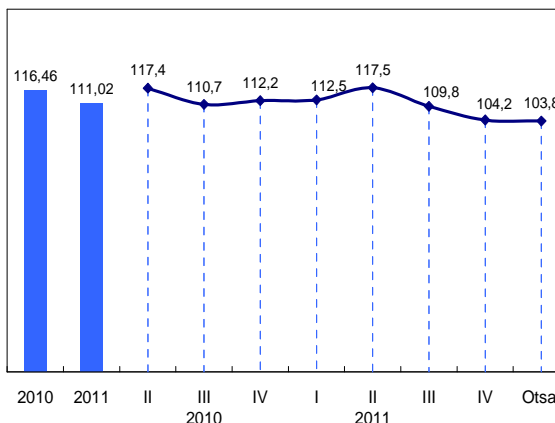
Libera esterlina

Suitzako frankoa

Yena

Iturria: Espainiako Bankua.

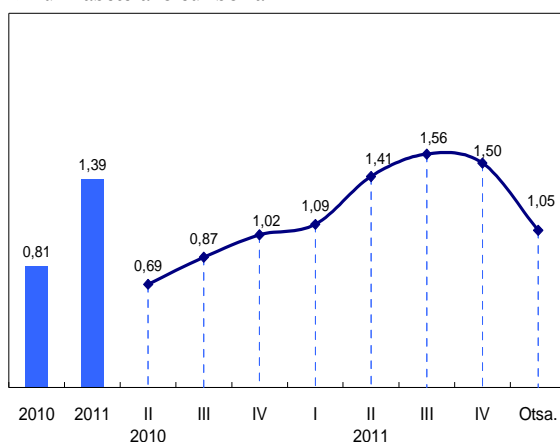
Moneta politikaren lasaitzea banku arteko merkatura igaro zen eta horrek bide eman zuen interes tasa ofizialak jaisteko. Hain zuzen ere, 2011ko urritik 2012ko otsailera bitartean, 3 eta 12 hilabeterako euriborrek beheranzko joera leuna erakutsi zuten eta, hurrenez hurren, %1,03an eta %1,68an geratu ziren banku arteko interes tasak, 2011ko urtarriletik lortu ez ziren mailak baitira.

Espainiako Bankuak bankuen maileguez egiten duen inkestaren arabera, ekonomiaren bilakaeraz dauden igurikimenak berriki okerrera egin izanak nabarmen gutxitu zituen enpresek

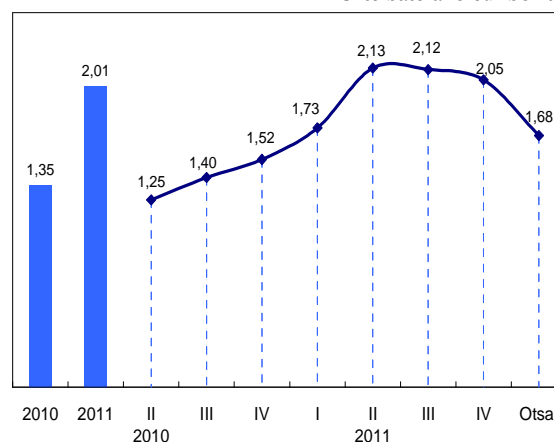
inbertsio berriak egiteko behar zuen finantzazioa eta baita familiek etxebizitzak erosteko eginiko eskaerak ere. Horri gehitzen bazaio finantzaziorako kostuak igo zirela (hipotekako eragiketa berrien interes tasa hirugarren hiruhilekoko %3,64tik 2012ko urtarrileko %3,80ra igo zen eta kontsumoarena %8,71tik %10,07ra epealdi berean) kreditu pribatuen eskaria nabarmen gutxitu zela eratoritzen da. Orobat, Espainiako banku sistemak egin duen berregituraketak finantzaziorako baliabideak murriztu zituen eta, aitzitik, finantzazio horren kostua igoarazi. Beraz, eskaintza ere jaitsi zen. Aurrekoaren ondorioz, arlo pribatuari emandako kredituen kopurua %1,5 murriztu zen.

Interes tasen bilakaera %

Hiru hilabeterako euriborra

Urte baterako euriborra

Iturria: Espainiako Bankua.

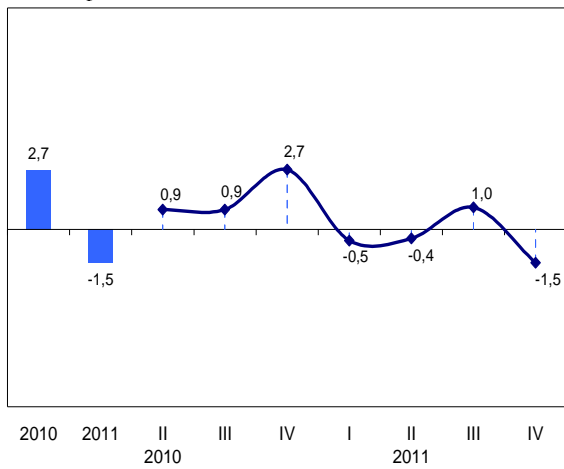
Beharakada horren ondorioz, arlo pribatuak 1.674 milioi eurotan gutxitu zuen bere zorra 2011ko hirugarren hiruhilekoaren aldean eta krisi ekonomikoa hasi zenetik erakusten zuen zorpegabetzeko ibilbidea berreskuratu du. Kredituak gutxitu ziren arren, EAEko kutxen berankortasun tasak gora egin zuen berriro eta %3,99an kokatu zen. Langabezia tasaren gehikuntza igoera horren atzean egon daiteke, BJA inkestaren arabera %11,2ra igoa baitzen. Hala ere, berankortasuna txikia da oraindik, bereziki Espainian urtarrilean jaso zen %7,91ko tasarekin alderatzen bada. Estaldura tasa, hots, ordaintzen ez dena estaltzeko eskura dagoen funtsa, zertxobait igo zen eta, oraingoz, sistemaren kaudimenerako ez dago arriskurik.

Azkenik, gordailu pribatuek urte hasieran hasi zuten moteltzeko joera areagotu zuten 2011ko laugarren hiruhilekoan eta %2,2 jaitsi ziren. Espainiako ekonomiaren apaltzea, gordailuek

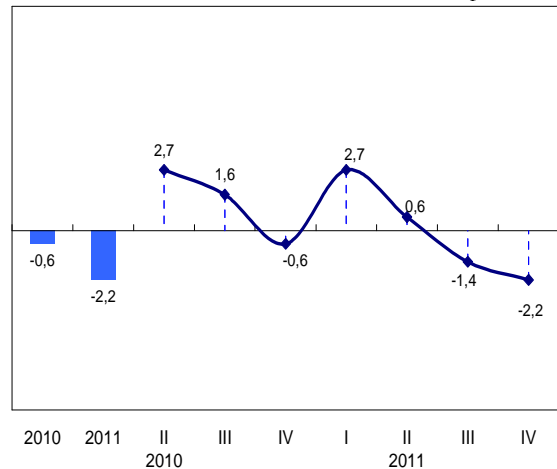
eskaintzen duten errentagarritasuna mugatzen duen dekretu lege berria eta Estatuko zorraren interes tasa igo izana, inbertsio txiki asko erakarri baitzuen, dira jaitsiera horren atzean dauden faktore nagusiak. Bereziki esanguratsuak dira aurrezkiko (%-15,2) eta ageriko (%-4,5) gordailuen beherakadak.

Kreditu eta gordailuen bilakaera EAEn Urte arteko aldakuntza tasak

Kreditu pribatuak

Gordailu pribatuak

Iturria: Espainiako Bankua.